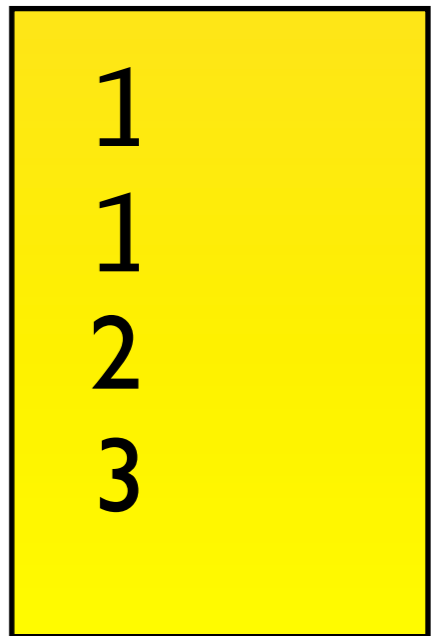

IN1000 - uke 1

Komme i gang med programmering

Et lite oppdrag i bakgrunnen

- Under pultene på bakerste rad er det klistret post-it lapper med to tall skrevet på
- Regn ut summen av to nederste tall, skriv denne summen under de andre tallene, og send lappen til personen foran deg
- Alle som mottar en lapp (fra personen bak) gjør det samme som beskrevet over
- Jeg samler senere inn lappene fra fremste rad

Plan for forelesingen

- Hva er programmering?
- Skrive og kjøre våre første program
- Variabler
- Feilmeldinger
- Innlesing fra tastatur
- Beslutninger (if)

Plan for forelesingen

- **Hva er programmering?**
- Skrive og kjøre våre første program
- Variabler
- Feilmeldinger
- Innlesing fra tastatur
- Beslutninger (if)

Hva er en “Computer”?

- "The idea behind digital computers may be explained by saying that these machines are intended to carry out any operations which could be done by a human computer" (Alan Turing, 1950)
- Tradisjonell definisjon av “computer”:
En ansatt som gjør utregninger ved å blindt følge en liste instruksjoner med penn og papir, så lenge som det trengs, uten at det krever noen form for innsikt (fra 1600-tallet)
- Poeng for oss:
Dette faget handler ikke om å få en printer til å virke (puh), men om å sette sammen presise oppskrifter!

Dere har i mellomtiden regnet ut Fibonacci's tallrekke!

- 0, 1, 1, 2, 3, 5, 8, 13, 21, 34, 55, 89
- Merk at resultatet av denne prosedyren er mye mer avansert enn operasjonen i hvert steg (plusse to tall)

Vi har programmert!

- Eller rettere sagt:
 - Dere har vært computere
 - Jeg har programmert dere
- Oppfordring:
 - Forsøk alltid å først løse et problem for hånd, ut fra presis sekvens av enkle operasjoner

Hva er programmering?

- *"Software development happens in your head, not in an editor. Programming is all about problem solving. It requires creativity, ingenuity, and invention"*
(Andy Hunt)
- ➡ **Programmering er utfordrende, men ikke minst kreativt og gøy!**
- *"Computer science education cannot make anybody an expert programmer any more than studying brushes and pigment can make somebody an expert painter"* (Eric Raymond)
- ➡ **Forelesningene kan hjelpe dere i gang, men det er gjennom mange timer med egen programmering dere virkelig lærer det**

Plan for forelesingen

- Hva er programmering?
- **Skrive og kjøre våre første program**
- Variabler
- Feilmeldinger
- Innlesing fra tastatur
- Beslutninger (if)

Et første Python-program

- Be datamaskinen om å:
 - Skrive "Hei IN1000" på skjermen

Flere Python-program

- Be datamaskinen om å:
 - Skrive $9+9$ på skjermen
 - Skrive hva $9+9$ blir på skjermen
 - Skrive hva $1+2+3+4$ blir på skjermen
 - Skrive på skjermen om det stemmer at 5 er større enn 4
 - Skrive på skjermen om det stemmer at 4 er større enn 5

Ett Python-program som går over flere linjer

- Skriv på skjermen:

```
---  
Alle linjer  
kommer  
samtidig!  
---
```

- *(flere_linjer.py)*

Kommentarer

```
#Disse to linjene  
#påvirker ingen ting  
print("Hei")
```

Plan for forelesingen

- Hva er programmering?
- Skrive og kjøre våre første program
- **Variabler**
- Feilmeldinger
- Innlesing fra tastatur
- Beslutninger (if)

Variabler

- Variabler er noe av det mest fundamentale i programmering!
- En variabel er et bestemt navn som representerer en verdi
 - `tall = 13`
- Med en variabel kan man holde på en verdi og bruke den igjen senere i et program
 - `tall = 13`
 - `print("Her kommer det:")`
 - `print(tall)`

Variabler:

eksempel på å holde mellomverdier

- [Areal.py]

Variabler:

eksempel på å bruke flere ganger

- [Epler.py]

Tre måter å tenke på
variable på (ulike metaforer)

Tre måter å tenke på variable på (ulike metaforer)

En navngitt
lokasjon i
datamaskinens
minne hvor en
verdi kan lagres

Mest korrekt,
men minst
nyttig..

Tre måter å tenke på variable på (ulike metaforer)

En navngitt
lokasjon i
datamaskinens
minne hvor en
verdi kan lagres

Mest korrekt,
men minst
nyttig..

En navngitt
parkeringsplass
hvor en verdi
kan parkeres

Nyttig metafor,
brukt i lærebok

Tre måter å tenke på variable på (ulike metaforer)

En navngitt lokasjon i datamaskinens minne hvor en verdi kan lagres

Mest korrekt, men minst nyttig..

En navngitt parkeringsplass hvor en verdi kan parkeres

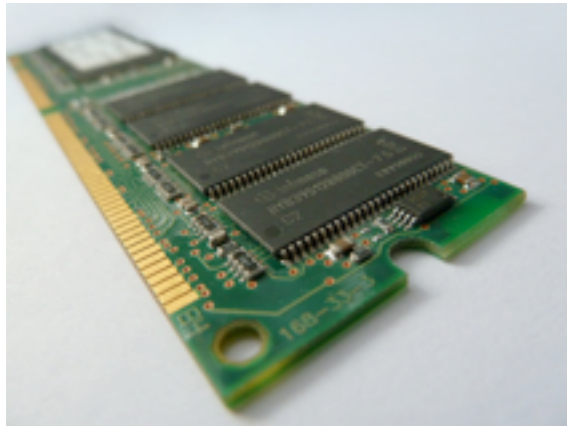
Nyttig metafor, brukt i lærebok

En navnelapp som er satt på en verdi

Nyttig metafor, populær for Python

Tre måter å tenke på variable på (ulike metaforer)

Felles for alle tre metaforer:

- En variabel er et navn som representerer en verdi
- En variabel kan bare holde én verdi av gangen*
- Man kan underveis i et program endre hvilken verdi en variabel representerer

* verdien kan være et sammensatt objekt

Plan for forelesingen

- Hva er programmering?
- Skrive og kjøre våre første program
- Variabler
- **Feilmeldinger**
- Innlesing fra tastatur
- Beslutninger (if)

Feilmeldinger

- Når noe går galt i et program får man en feilmelding
 - Vi kommer mer tilbake til dette i uke 2..
- Et lite eksempel:
 - Man kjører et Python-program som består av en linje:
`Print("hei")`
 - Dette vil gi en feilmelding bestående av hvor feilen lå (fil og linjenummer), hvilken type feil det var, og akkurat hva som var problemet

Feilmeldinger

```
Print("hei")
```

```
guardian:kode sandve$ python3 livekode.py  
Traceback (most recent call last):  
  File "livekode.py", line 1, in <module>  
    Print("hei")  
NameError: name 'Print' is not defined
```

Hvor
problemet er
(linje 1)

Selve problemet

Hvilken type
problem/feilmelding

Plan for forelesingen

- Hva er programmering?
- Skrive og kjøre våre første program
- Variabler
- Feilmeldinger
- **Innlesing fra tastatur**
- Beslutninger (if)

Slipp brukeren til!

- De fleste program tar en eller annen jevnlig inputt fra brukeren
- Dette gir også mye mer dynamikk i programmene enn det vi har sett på til nå
- Kommunisere med brukeren av et program:
 - **print** gir output til bruker
 - **input** henter inputt fra bruker
- [innlesing.py]

Gi brukeren beskjed om å skrive inn et svar

- Brukeren må vite at han/hun skal skrive noe:

```
print("Hva heter du? ")
```

```
navn = input()
```

- **input** kan skrive beskjed før den venter på svar:

```
navn = input("Hva heter du? ")
```

Plan for forelesingen

- Hva er programmering?
- Skrive og kjøre våre første program
- Variabler
- Feilmeldinger
- Innlesing fra tastatur
- **Beslutninger (if)**

Ikke bare følge strømmen

- For det vi har sett på til nå, har programmet alltid fulgt én bestemt sekvens av instruksjoner
 - Vi kan lese ulike startverdier fra tastatur og dermed få ulike resultat, men alltid basert på de samme operasjonene
- Vi trenger mer variasjon!
 - Det blir mye artigere å programmere dersom hvilke operasjoner som utføres også kan avhenge av verdier man regner ut

Et konkret problem som krever beslutninger

- Problemstilling:
 - Vi ønsker å lage et program som kan fortelle hovedstaden til et valgfritt land i nordre Skandinavia (brukeren ber om Norge eller Sverige)
- Vi trenger altså to ulike print
- Vi må imidlertid sørge for at kun én print blir kjørt, hvor hvilken som blir kjørt avhenger av innlest land

En uferdig løsning (mangler beslutning)

```
land = input("Velg land i nordre Skandinavia: ")  
    print("Oslo")  
    print("Stockholm")
```


Beslutninger i et program: if

- Syntaksen (skrivemåten) er veldig enkel:
 - ```
if land=="Norge":
 print "Oslo"
```
- Merk dobbelt likhetstegn
- Merk innrykk
- {hovedstad1.py}

# Mange linjer kan styres av samme beslutning (**if**)

- ```
if land=="Norge"  
    print "Oslo"  
    print("Kjent som byen ved fjorden")
```
- Merk felles innrykk for alle programlinjer som skal styres sammen (kalles en blokk)
- {hovedstad2.py}

En mer nasjonalistisk variant

- Lage et program som kun ønsker å fortelle hovedstaden til Norge
- {hovedstad3.py}

En praktisk kortform: **if-else**

- En veldig begrenset utviding av syntaks:
 - ```
if land == "Norge":
 print("Oslo")
else:
 print("Kunne ikke brydd meg mindre!")
```
- {hovedstad4.py}

# Kombinere *ellers* med ny *if*: `elif`

- Kan kombinere `if`, `elif` og `else`:
  - `if land == "Norge":`  
    `print("Oslo")`
  - `elif land == "Sverige":`  
    `print("Stockholm")`
  - `elif land == "Danmark":`  
    `print("Kobenhavn")`
  - `else:`  
    `print("Ukjent land")`
- *elif* og *else* kjøres kun dersom ingenting før slår til
- {hovedstad5.py}

# Man kan nøste sammen flere if

```
if alder<6:
 print("Velkommen til bhg")
 if alder<3:
 print("Du er smaabarn")
 else:
 print("Du er storbarn")
```

Man kan nøste sammen flere if

```
if alder<6:
```

*Alt
dette
kun
dersom
alder<6*


```
 print("Velkommen til bhg")
```

```
 if alder<3:
```

```
 print("Du er smaabarn")
```

```
 else:
```

```
 print("Du er storbarn")
```

Man kan nøste sammen flere if

```
if alder<6:
```

*Alt
dette
kun
dersom
alder<6*

```
 print("Velkommen til bhg")
```

```
 if alder<3:
```

```
 print("Du er smaabarn")
```

```
 else:
```

```
 print("Du er storbarn")
```

Dersom alder>=3

Man kan nøste sammen flere if

```
if alder<6:
```

Alt dette kun dersom alder<6

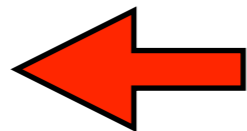
```
 print("Velkommen til bhg")
```

```
 if alder<3:
```

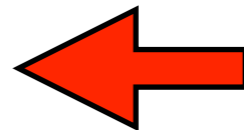
```
 print("Du er smaabarn")
```

```
 else:
```

```
 print("Du er storbarn")
```


(men alder<6 for å komme her..)

Dersom alder>=3

Et liten oppgave

- Lag en nøstet beslutning hvor voksne som ikke er gravide får beskjed om å kjøre karusell

```
voksen = input("Er du voksen? (ja/nei)")
gravid = input("Er du gravid? (ja/nei)")
```

```
#Nøstet beslutning med utskrift..
```

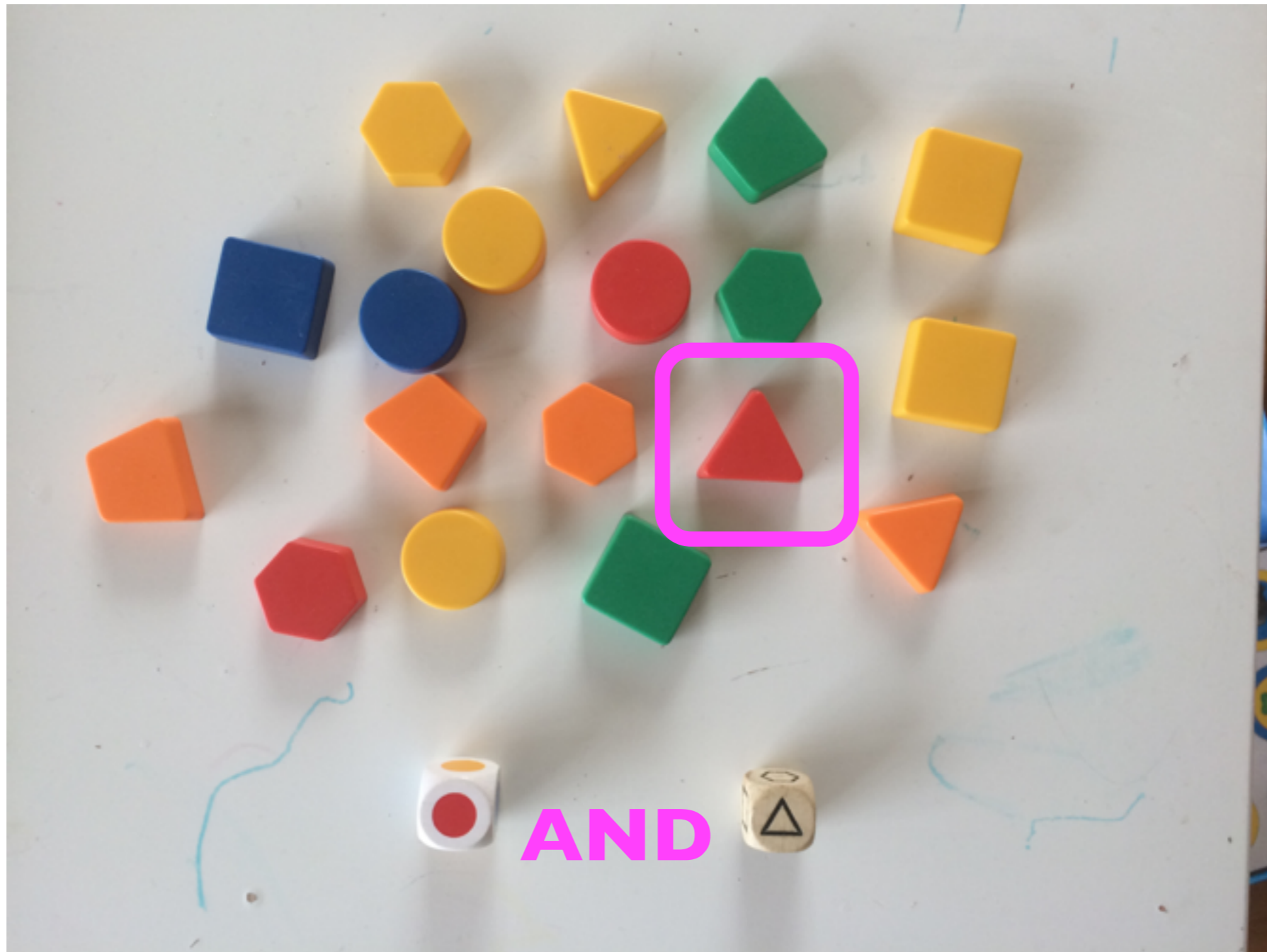
- Hvordan vil du skrive koden?
  - Prøv selv med blyant og papir! (3 minutt)
  - Etterpå diskuter med nabo (3 minutt)

En mulig løsning

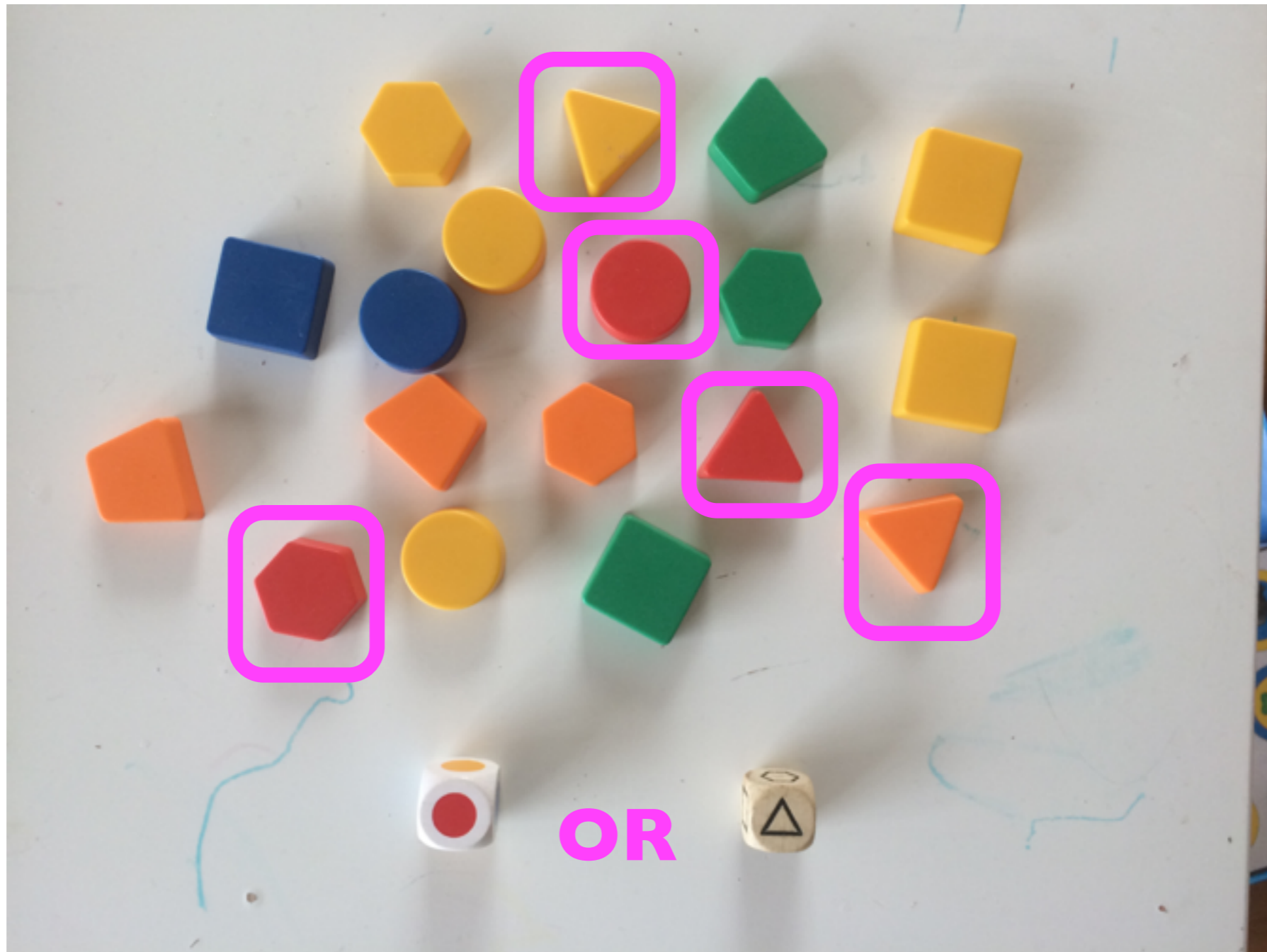
```
voksen = input("Er du voksen? (ja/nei)")
gravid = input("Er du gravid? (ja/nei)")

if voksen=="ja":
 print "Du er stor nok,"
 if gravid=="ja":
 print "men har dessverre ikke lov"
 else:
 print "velkommen ombord!"
```

Og

Eller

Alternativ løsning

```
voksen = input("Er du voksen? (ja/nei)")
gravid = input("Er du gravid? (ja/nei)")

if voksen=="ja" and gravid=="nei":
 print "velkommen ombord!"
```

Konklusjon

- Programmering er en form for kreativ problemløsning
- Variabler lar oss ta vare på verdier gjennom et program
- Beslutninger (if) lar programmene utføre ulike operasjoner avhengig av verdien til en variabel